ՄԷՃՄՈՒԱՅԷ
ՀԱՎԱՏԻՍ

ՌՈՒՄՈՒՐՈՒ ՍԻԵԱՍԻՅԷ ՊԷԼԷՏԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՖԻԱՅԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԻԳ ԿԱԶԷԹԱ

Ֆի 30 փարա

ՍԷՆԷ 24 ١٢٩٢ ՐԷՃԷՊ ١٠ | 1876 ՑՈՒԼԻՍ 19 ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՑՈՒԼԻՍ 31 ՆՈՒՄԷՐՕ 1651

ԻԽԹԻԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Ճումաա կիւնիւ Խըալէեւի մախսուսէ իլէ Գաֆգասիէյէ տայիր նէշր իլթիմիւզ Հավատիսին սըրֆ եալըն օյտուղունու պէեան իտէրիզ ։

—

Պունու տայիր, Պապը Աւլիւէն րէսմէն մալումաթ վէ րուխսաթ ալմաըդճա եազամաեաճաղըզ ։

ԴԱՇՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԷՋ ԵՐԿՈՒՑ ԱԶԳԱՑ
ՌՈՒՍԱՑ ԵՒ ՀԱՅՈՑ

Ցօղուած Ա. Նախքան զամենայն հաստատել զսէր և զմիաբանութիւնն ի մէջ երկուց ազգացս` ըստ այնմ "դուք ամենեքին եղբարք էք„, որք ի մէջ իւրեանց չունիցին ամենեւին խըտրութիւն օրինաց ո՛չ Ռուսաց առ հաւատս և յեկեղեցիս մեր, և ո՛չ մեր առ նոսա զի ի Քրիստոս ոչ այլ ինչ է եթէ ոչ հաւատ սիրով յաջորդեալ (Գաղատացւոց 7 գլուխ 6 համար), այլ համաբիլ զմիմեանս միոյ և նոյնոյ հաւատոյ և եկեղեցւոյ ծնունդ հիմնեալ ի վերայ փրկչական բանի թէ "այսու ծանիցեն զձեզ թէ իմ աշակերտ էք, թէ զմիմեանս սիրեցէք„ ։ վասնորոյ և համարձակեալ և մուտ առնել յեկեղեցիս իւրերաց, որպէս զի մի՛ մնասցէ նիւթ խռովութեան. վասն զի միապէս դաւանեմք զպաշտելի Սուրբ Երրորդութիւն և մարդեղութիւն բանին Աստուծոյ` Աստուած և մարդ կատարեալ, և վասն մեր չարչարեալ, զոր ի Հաւատամքի պաշտի և ի նոցանէ և ի մէնջ, որ հիմն քրիստոնէական ազգաց են ի վերայ կարծեցեալ գաղտողութեան մարդկան ։

Բ. Զհետաեալս յիւրաքանչիւր ազգացս չընկալնուլ ի հաղորդութիւն երբ զպղտորիչս և զխռովարարս սիրոյ և խաղաղութեան ։

Գ. Ի հաւատս գալ ոմանց տաճկաց և հեթանոսաց, որ ազգի կրօն կամիցին ըմբռնել` նա նոքաւ մկրտել, դարց գայթակղութեան արգելման լիցին ըստ հաճոյից նոցա որպէս մի և նոյն քրիստոնէական օրինաց պաշտօնէի ։

Դ. Կապակցութիւն երկուց թագաւորութեանց մեծ դաշամբ յաւիտենականաւ ։

Ե. Լինիցին ի Հայաստան չափաւոր զօրք Ռուսաց երանալաւ միով յազգին պահպանութիւն և երկիւղի այլ թագաւորաց` Պարսից և Օսմանցւոց, և ի ժառանգաց թագաւորութեան մինն դընիցի ի գրունս կայսեր ։

Զ. Հպարտութիւն մեր այնպէս եղիցի որպէս լինիւր երբեմն Յունաց և Պարսից տալով ի յարքունիս հարկացն և ի հանքաց ոսկւոյ և արծաթոյ, և ի ժամանակի պատերազմի յօգնութիւն մեմեանց հասանեն որքան և հարկն պահանջեսցէ ։

Է. Մինչ ամենողորմած և օգոստափառ կայսերուհին կամի օգնութիւն առնել տարաբախտ աշխարհի մերոյ և կործանեալ թագն նորոգել, ընտրութիւն թագաւորին մերոյ կախեալ լինիցի ի կամաց նորա միայն, եթէ յազգէ մերմէ և եթէ դրան իւրոյ հաւատարմաց ։

Ը. Որ ոք թագաւոր կացուսցի լինիցի հայոյ օրինօք և ի Վաղարշապատ թագաւորական քաղաքն ի սուրբ Էջմիածին օծանիցի որպէս նախնի թագաւորքն մեր ։

Թ. Զթագաւորական քաղաքն պատրաստեալ 'ի Վաղարշապատ կամ յԱնի թագաւորական քաղաքն կամ յայլ պատշաճաւոր տեղի յԱյրարատ գաւառի ։

Ժ. Սահմանեալ կաւալերն (1) (օրան նշան) լինել տապան նոյի, և Լենտն երեք գոյն կարմիր, կանաչ և կապոյտ ըստ գունոյն աղեղան որ զկնի ջրհեղեղին տըւաւ Աստուած նոյի ի նշան հաշտութեան ։

ԺԱ. Եթէ հաստատեսցի և այլ կաւալեր լինիցի յանուն Ս. Լուսաւորչին օրտն պատկեր նորա և որպէս հաճոյ լինիցի ։

ԺԲ. Հաստատեսցի և առաջին նշան մեր Դաստաւակի Քրիստոսի, զոր և առաքեաց առ Աբգար թագաւորն մեր, տացի այն յաղթանակողացն միայն կարմիր լենտիւ ։

ԺԳ. Ցարմարեսցի կնիք թագաւորական ըստ սովորութեան առաջնոց թագաւորացն մերոց Արշակունեաց արծիւն միագլխի, որ նախքան զքրիստոնէութիւնն` դառն ի ժամանակի քրիստոնէութեան և երկու առիւծն ի փոքր Հայաստան և նոքօք զարդարեսցին հանդերձ թագաւորաց մերոց դրօշակքն և դրամքն ։

ԺԴ. Ցազգէ առաջնոյ նախարարացն մերոց և իշխանաց յայտնեսցի ոք որքան հայրենիք ունեցեալ իցէ, որ վկայութեամբ հաստատեսցէ վերադարձուցեալ եղիցի առ նա և պատիւ նախագահութեան ազգին պահպանեսցի ։

ԺԵ. Ի նորոգել իշխանութեան մերոյ մի լինիցին ծառայք իշխանաց (ստրուկք) որք կարիցեն զմի մի վաճառել 'ի նոցանէ, այլ լինիցին այնպէս որպէս յառաջ եղեալ են 'ի ժամանակս թագաւորաց մերոց և Օսմանցւոց և Պարսից, որք թագաւորին են միայն ծառայք, և երբ թագաւորն կամիցի ուրուք իշխանի շնորհ ինչ առնել զգիւղ ինչ բնակչաւն շընորհեսցէ նմա, բայց շնորհընկալ իշխանն կարողէ զգիւղն ընդ բընակչաց 'ի միասին ծախել, և ոչ թէ բնակիչսն, այլ գիւղն ընդ մըքոյն այսինքն ընդ հողոյն և ջըրոյն, զոր գործեն մարդիկք, Ցոյնք յորժամ տիրեցին մեզ զկնի անկման թագաւորութեան Արշակունեաց` կամեցան զմեզ սեփական ծառայ իշխանաց իւրեանց առնել. սակայն ազգ մեր ոչ հաճեցաւ առ նոսա, այլ մտին ընդ իշխանութեամբ Բագրատունի խալֆային զի ազատ մնասցեն ։

ԺԶ. Ցաղագս վաճառականութեան սահմանեսցի օրէնք 'ի մէջ երկուց թագաւորացս և յատկացուսցի մաքս իւրաքանչիւր վաճառելի իրաց և տացի մեզ նաւահանգիստն 'ի կասպիական ծովուն ։

ԺԷ. Փախուցեալ զինուորաց և հպատակաց սահմանել օրէնք, և վասն որպիսաբար ընդունելոյ և Ռուսաց իշխանս, զավնիւս և ըզպատուաւոր անձինս ազգի մերում ։

ԺԸ. Ընտրութիւն Հայրապետին մերոյ լինիցի առաջարկութեամբ թագաւորին մերոյ. որպէս յայնմ ընտրի 'ի բոլոր ազգէն (1) ։ Որովհետեւ պայծառափայլ Գրիգոր Ալէքսանդրիչ Պոտեմկինն է յատուկ խնամակալ ազգի մերում, որ ըստ հաճութեան ամենողորմած կայսերուհւոյն է կառավարիչ գործոյս այսմիկ. և ազգի մերում յատուկ խնամակալ և բարերար, զոր ինչ նա տնօրինեսցէ, զի շնորհ ողորմութեան մարդասէր կայսերուհւոյն, նորին միջնորդութեամբ յառաջանայ, որպէս յաթոռոյ Աստուածութեան 'ի հրեշտակաց առ մարդիկ ։

Զայս գրեցաւ 'ի կողմանէ Հայոց եւ 'ի ձեռն Յովսէփ արքեպիսկոպոսի մատուցաւ կայսերուհւոյն. յիշատակի 'ի մերում անծանօթ նամակի. թէ Գրիգոր Ալէքսանդրիչ Պոտէմկինն ջանայր ըստ ամենայնի 'ի գլուխ տանել զայս գործ, եւ յորդորէր միշտ զկայսերուհին զինքն կացուցանել թագաւոր 'ի վերայ Հայոց. յաղագս որոյ հրամանաւ

---

(1) Կաւալերկամ օրտն է անուն առհասարակ թագաւորական նշանի 'ի լեզու Ռուսաց, որով պնակեն թագաւորք զզօրականս 'ի յաղթանակի ։

(1) Թուի թէ ի սմանէ առեալ է զկանոնն, զոր վասն ընտրութեան կաթողիկոսի գրեալ է 'ի բարձրագոյն կարգադրութեան որ վասն լուսաւորութեան Հայոց եկեղեցւոյ կայսրն Ռուսաց ի 11 մարտի 1836 ամի ։

կայսերուհւոյն կողմանէ Ռուսաց գրեցաւ առ այս Դաշնագիր համաձայն գրութեանց դաշանց Հայոց օրինակ զայս։

Յօդուած Ա. Նախարարութիւն Հայաստանեայց լիցի հրովարտակաւ՝ 'ի տանէ Հայոց ըստ օրինացն Հայաստանեայց։

Բ. Նախարարն Հայոց լիցի 'ի բուն ազգէն և ի ժառանգութենէ Հայոց և դաւանութեան Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ։

Գ. Ի զօրաց կայսերութեան Ռուսաց 2000 ձիաւորք, 2000 հետեւակք և 2000 ռմբաձիգք (թընդանօթաձիգ) ըստ կարգի պետօք Թօփխանայիւք, ճէպխանիւք և կերակրովք, և այլ ամենայն հարկաւոր գործովք պիտոյիւք, քան ամ ժամանակօք կայսերական ծախիւք կալով մնասցեն յերեսս երկրին Հայաստանեայց վասն պահպանութեան երկրին և ազգին Հայոց։

Դ. Ամենայն ամրոցք և պատրաստութիւնք զինուց լինիցին ի ներքոյ հրամանի սպարապետին Ռուսաց, մինչեւ ելանել նոցա ի Հայաստան աշխարհէ։

Ե. Ի տանէն Հայոց հատուցումն լինի կայսերութեան վասն ծախուց 6000 զինուորաց և սպտաց Ռուսաց իւրաքանչիւր տարւոյ 60000 թուման, յորոց 30000 լիցի ոսկի և արծաթ իսկ մնացեալ 30000 հաց և գինի։

Զ. Վերոյիշեալ 6000 զօրքն Ռուսաց անդրէն առ կայսերութիւն իւրեանց այսպիսի կերպիւ, 2000 զօրքն յետ տասն ամաց 2000 հընգետասաներրորդ տարին և 2000 քսաներորդ տարին. և իւրաքանչիւր ի վերոյիշեալ ժամանակացելանողքն լիցին չափաւորութեամբ իւրաքանչիւր պաշտօնի զինուորաց, և նմանապէս պակասեսցի ի տանէն Հայոց հատուցումն վասն ծախուց նոցին իւրաքանչիւր ելանողաց 2000 զօրաց 20000 թուման տարեկան։

Է. Ի լրանալ քսան ամի վերոյիշեալ հատուցումն ի տանէն Հայոց մեծի կայսերութեան, եթէ զբոլորն ոչ լինիցի արարեալ, որ ինչ լինի մնացեալն, այն պարտք լիցի անժխտելի ի վերայ տան Հայոց։ Զի հատուսցէ գանձարանի կայսեր տասն և վեց տարի ժամանակաւ իւրաքանչիւր տարւոյն այն պարտք ի տասն բաժնէն մէկն առանց շահի։

Ը. Ի տանէն Հայոց իւրաքանչիւր տարւոյ մի անգամ ընծայեցեալ լինի կայսեր Ռուսաց և ի նշան հնազանդութեան քսան մըսղալ զուտ ոսկի, երեք ձի, և վեց խոյ։

Թ. Տունն Հայոց ծանիցէ ըզկայսերութիւն Ռուսաց զիւր ազատիչ ի գերութենէ կալով մընասցէ բարեկամ ընդ բարեկամս, և թշնամի ընդ թշնամիս կայսեր և մեծ կայսրն սիրեսցէ զբարեկամս և ատեսցէ զթշնամիս Հայոց։

Ժ. Եթէ հրաման ի կայսերութեան ելանէ ընդունիլ ի տանէն Հայոց զզինուորս, տունն Հայոց պարտական լիցի տալ մինչև ց6000 զօրս և մի և նոյն կերպիւ ստանալ ըծախս նոցա ի կայսերութիւն ի Հայոց զհարդ ի վերն ի հինգերորդ պայմանին գրեալ է։

ԺԱ. Ամենայն ոք թէ կարդաւոր և թէ զինուոր որ ընդ հաւանութեամբ կայսեր է պատուաւոր լիցի ի մէջ աշխարհի և ազգին Հայոց, սոյնպէս զկարդաւորս և զզինուորս, որ յազգէն Հայոց լիցի պատուելի ի մէջ ազգին Ռուսաց որպէս զազգս իւրեանց։

ԺԲ. Զկերպ աստուածպաշտութեան Ռուսաց պատուեսցեն Հայք և Հայք պաշտեսցեն զամենայն ըստ սովորութեան իւրեանց յեկեղեցւոջ. և զնոյն պատուեսցեն Ռուսք։

ԺԳ. Ընդարձակապէս մտցեն և ելցեն ամենայն արհեստաւորք և վաճառականք յաշխարհէ Ռուսաց, որ և իցէ ամենայն ձեռագործք աշխարհին Հայոց հատուցանելով զհարկն, զմաքսն և ըստ սովորութեան և կերպի կառավարութեան ազգին Հայոց, նմանապէս և Հայք մտցեն և ելցեն աներկիւղ և անկասկած յաշխարհն Ռուսաց, և ինչ և իցէ ձեռագործք հատուցանելով զհարկն զմաքսն. և ըստ սովորութեանն և կերպի կառավարութեան ազգին Ռուսաց։

ԺԴ. Քրէական մեղապարտք, փախստականք եթէ ի Ռուսաց յաշխարհն Հայոց և Հայոց յաշխարհն Ռուսաց ընկալնուն պահպանութիւն միայն կենաց. բայց զըկեալքն ի պատւոյ և յոր ինչ պաշտօնէ իցէ, կամ փախստական եթէ լինիցի պարտաւոր ոսկւոյ և արծաթոյ, և եթէ Հայոց, պարտ է նմա դատիլ ըստ օրինաց աշխարհին, յորում գտանիցի անձըն նորա. և փախստականն իցէ եկեղեցական պարտ իցէ դարձուցանել զնա առ առաջնորդն իւր։

ԺԵ. Տունն Հայոց կառավարեսցէ զազգ իւր և զաշխարհն ըստ օրինի հայոց և զոր ինչ աւելին յայնմանէ դիպուած և կառավարեսցին ի հաստատութեան նոյնոյ օրինաց։

ԺԶ. Կայսերութիւն Ռուսաց ծանիցէ զտունն Հայոց իբրեւ ըզթագաւոր Հայաստանեայց, և որոյ զդեսպանն մեծ, բերան Հայոց, որ նստիցի ի Պետերբուրգ։

ԺԷ. Որովհետեւ երկրակցութիւնք և ազգասիրութիւնք Հայոց, Աղուանից և Վրաց, ի հնոյ ժամանակէ իբրեւ զմի են, որ և այժմս սիրելի են միմեանց, վասն որոյ ի հարկաւոր ժամանակի տալով Հայոց 6000 զօրս Ռուսաց, ունիցին եւս ազատութիւն օգնական լինելոյ Աղուանից և Վրաց որքան կարող լինիցին։

ԺԸ. Վասն հատուցումն լինելոյ զտարեկան ծախուց 6000 զօրաց կայսեր գրաւ լիցի չորսն ի տասն մասնէ բոլոր եկամտից Հայաստան աշխարհին, այսպէս տանէն զչորս մասն Հայրապետին Հայոց վասն ծախուց կրօնաւորաց, տնանկաց, աղքատաց և նորոգութեան վանօրէից և այլոց պիտոյից. իսկ մասն գանձարանին ընդհանուր տանն Հայոց։

ԺԹ. Հատուցմունք որ 'ի վերայ պարտին լինիլ 'ի չորս եղանակս տարւոյն այսինքն նախ՝ 'ի մարտի 20րդ. յունիսի 20րդ. սեպտեմբերի 20րդ. և չորրորդ դեկտեմբերի 20։

Ի. Եթէ հանդիպեսցի ինչ ըրխանք, յանդիմանութիւնք 'ի մէջ երկուց ազգաց տէրութեանց Ռուսաց և Հայոց, առ որս խռովութիւնք քակեալ, պարտ լիցի երկուց կողմանց զգանդատս և զպատասխանիս իւրեանց ընծայել առ 'ի սպաս ամենայն փառաց արժանի կայսերն Հռոմայ ոյ ինքն Գերմանիոյ, և 'ի վերայ որոյ 'ի նմանէ լեալ վճիռն լիցի երկուց կողմանց արդարութեանն. արդ եթէ հաճոյ թուեսցի կամաց Հայրապետին և իշխանաց և տանուտէրանց Հայոց, յայսմանէ տպեսցի 200 հատ յամի տեառն 1779։

Թարգմանեաց Դաշանց բանս ի դաշանց մատանէ Ռուսաց 1786 ամի 'ի Պետերբուրգ Եղիազար Շամիրեան Նոր Ջուղայեցի։

Իշպու Ահտնամէ Թիւրքճէյէ Թէրճիւմէ օլունարագ էօնիւմիւզտէքի բէնճշէմպէ կիւնի նէշր իտէճէյիզ։

Եւ ապա համբաւք և տագնապք ճեպեսցեն զնա յարեւելից, և ի հիւսիսոյ եկեսցէ սրտմտութեամբ բազմու ապականել զբազումս։ Եւ յարցէ զխորան իւր յեփադնան, ի մէջ ծովուցն ի լեառն սաքային սուրբ, և եկեսցէ մինչեւ ի կողմն մի նորա, և ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ։

(Մարգարէութիւն Դանիէլի Գլ. ԺԱ.)

Եւ ի ժամանակին յայնմիկ յարիցէ Միքայէլ իշխան մեծ, որ կայ ի վերայ որդւոց ժողովրդեան քո և եղիցի ժամանակ նեղութեան. նեղութիւն որպիսի ոչ եղեւ յորմէհետէ եղեւ ազգ ի վերայ երկրի, մինչեւ ի ժամանակն յայն, և ի ժամանակին յայնմիկ ապրեսցի ժողովուրդ քո, ամենայն որ գտցի գրեալ ի դպրութեան։ Եւ բազումք ի ննջեցելոց ի հող երկրի՝ յարիցեն, ոմանք ի կեանսն յաւիտենականս, և ոմանք ի նախատինս և յամօթ յաւիտենական։ Եւ իմաստունք ծագեսցեն իբրեւ ըզլուսաւորութիւն ի հաստատութեան, և բազումք յարդարոց իբրեւ զաստեղս յաւիտենականս և եւս։

(Մարգարէութիւն Դանիէլի Գլ. ԺԲ.)

ԷՐՄԷՆԻՒԼԷՐ

ՎԷ ՄԱՆՋՈՒՄԷՅԻ ԷՖՔԵԱՐ

Կազէթամըզը միւթալեա պույուրան էֆէնտիլէր Թարաֆընտան խիչ շէվգաթ պու սապահ իտարէհանէմիզէ Թէշրիֆ խաէրէք, Մանզումէյի Էֆքեարըն կէչէն նումաա էյլթէսի կիւնքի նուսխէսինտէ, ատէթա պիր . . . լիոնընա եադըշըր պիր լիսանըէ ալէյհիմիզէ տօղրու հարլամասընա սիւքւլիթ խտէճէքմիյիզ տէյու, սիւալ պույուրտուգլարը իւզէրինէ, պիզիմ մէսլէքիմիզ, կազէթալարըա ուղրաշըրպ տաս սուլթունլէրիմիզի կազէթալար գավկասը իլէ տոլտուրմագ վէ միւթալէա խտէն զէվաթը թաաճիզ էթմէք օլմատըղընը իֆատէսի իլէ պէրապէր, Մանզումէյի Էֆքեարա ճէվապ վէրմէք, ատէթա շիրքէֆէ Թաշ աթմագ կիպի օլտուղունու պէյան էթտիք։

Պիր միլլէթէ կազէթաճըլըգ էթմէք, օ միլլէթէ հիզմէթքեարլըգ էթմէք տիր, Զիրա կազէթաճըլըղըն վազիֆէսի, այտըղը հավատիսի միլլէթինէ Թագտիմ վէ միլլէթին էֆքեարընը տա խարիճէ պէյան իթմէք տիր։

Պիր կազէթաճըընըն վազիֆէսի մէմուրիյէթի զիքր օլունան հուտուտտէն խարիճ օլմաղըը հալտէ, պալթասընը օմուզունա ալըպ տա օրմանա կիրէր կիպի ճէմիյէթի պէչէրիյէ կիրէմէզ։

Կազէթաճըլըգ հիզմէթինի տէրուհտէ խտէն ատամ, հէմ քէնտի մէնաֆիի շախսիյէսինտէն գէչմէլի, տէվլէթ ու միլլէթին մէնաֆիինի կէօզէթմէլի վէ հէմ տէ ատամ կիպի լիսան գուլլանմալը։ Համտ ու սէնա օլսուն, սանէյի տէվլէթի Ալիյէտէ վէ սանէյի միլլէթիմիզտէ պիզ տէ կազէթաճըլըգ էսկիյօրուզ ամմա քիւֆիր ու հէզէեան եազմագըլըղա արզու իթմէյօրուզ, զիրա լիսանըմըզ իւլֆէթ իթմէմիշ տիր։

Պիզ չալըշըյօրուզ քի, հիզմէթիմիզ գուսուր էթմէյէլիմ տէ, տէվլէթ ու միլլէթիմիզին հիւսնի նազարընտա օլալըմ։

Գուրուտուն օ աղըլ քի, սանէսինտէ կէչինմէքտէ օլտուղու միլլէթէ խըյանէթ իտէր, միլլէթ սայէսինտէ բիայէթէ նայիլ օլտուղու հալտէ, միւնքիր օլուր-

տա , միլլէթինէ պէյյէնմէզ՞ , ահրք ու տույկուսու եօգ տուր ևն. ևն ևն տէր , լաքին եաշասի՛ն վէ պինլէրճէ եաշասի՛ն միլլէթիմիզ քի , իտրաքը մուգատտէսէի միլլէթին (ազգայինութիւրական ըզգացում) ֆէվգէլատէ ամէնչի օլտուղունու ճումաա կիւնի ումումէն կէօսթէրտի ։ Վէ ֆէրտասը կիւնիւ տէ քէնտիսինէ խըեանէթ իտէն երկրորդ վասակըն եագաօղլունտան թօբարլայըբ տահրէյի միլլէթտէն տըշարը աթտը ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՇԱՐԳ ԽՐԻՍԹԻԵԱՆԼԱՐԸ

Րուսիա , շարգ իւլքէլէրինէ քէնտի բօլիթիգասընա սէրմայէ իթմիշ օլան Թիւրքիա խրիսթիյանլարը , կիւյա մէմալիքի շահանէտէ ֆէվգէլատէ ճէֆա վէ էնտիշէ չէքիյօրլարտա , զամիր ու մէրհամէթինէ էլվէրմէյիպ անլէրին իշպու ճէֆա վէ էնտիշէլէրինտէն գուրթարմասընա քէմալ տէրէճէ արզու իտիյօր ։

Պունտան անլաշըլըր քի , Րուսիա խրիսթիյանլարը բէք աճըեօր տա , անլէրին ահվալի սաատէթինի տիւշիւնիյօր ։

Պիզ , տիկէր խրիսթիյանլարըն ահվալինտէն սիւքիւթ իտէրէք Րուսիա մէմալիքինտէ պուլունան Էրմէնի խրիսթիյանլարընըն՞ ահվալինտէն պահս իտէլիմ ։

Պիր ատէմ գօնշուսունուն հալինի աճըմալը ամմա , քէնտի խանէսինտէ պուլունանլարըն հալի , սաատէթի իւզրէ օլմալը քի , խանէսինտէն խարիճ օլանլար իչուն տէ էյի քէօթիւ պիր լագըրտը տէյէպիլմէյէ պիր հագգը օլմուշ օլսուն ։ Էվվէլ էմիրտէ Րուսիատա պուլունան Էրմէնիլէրին հալինտէն պահս իտէլիմ ։

Րուսիա Էրմէնիլէրինին քիլիսէլէրինտէ միւճէրրէտ իմբէրաթօրուն իսմի օգունմալը , վէ հէր գանկը քիլիսէտէ օգունմազ իսէ , օլ քիլիսէնին գարուսու տէր հալ գաբանմալը ։ Ցէմէք քի , Րուսիատա պուլունան պիզիմ քիլիսէմիզ Էրմէնի քիլիսէսի տէյիլ տէ , ատէթա Րուս քիլիսէսի տիր ։

Մէքթէպլէրիմիզտէ էվվէլ էմիրտէ Րուս լիսանընըն տէրս վէրիլմէսինի մէճպուրիէթ թահթընտա վազ իյլէր վէ հէր գանկը մէքթէպ չու էմրի չէտիտի իճրա իթմէզ իսէ օլ մէքթէպի գաբատըրը ։

Ցէմէք տիր քի , պիզիմ մէքթէպլէրիմիզ Էրմէնի մէքթէպի տէյիլ տէ , ատէթա Րուս մէքթէպի տիր ։

Էյալէթի Գաֆգասիյէտէ պուլունան բուհանի վէ ճիսմանի պէօյիւք մէճլիսիմիզտէ , թարաֆը իմբէրաթօրիտէն Բռօքիւրէօր իգամէթ իթտիրիր , վէ բռօքիւրէօր օլմատըգճա տա մէճլիս օլմասը մուհալ գապիլինտէն տիր ։

Ցէմէք տիր քի , պիզիմ մէճլիսիմիզ միլլէթ մէճլիսի տէյիլ տէ . ատէթա Րուս մէճլիսի տիր ։

Պունլար պէօյլէ օլտուղու հալտէ , Էրմէնիլէր մէզհէպճէ , միլլէթճէ վէ իլմ ու թէրպիյէճէ Րուս օլմուշ օլմա՞զ մը ։

Նէ՞ լազըմ Թիւրքիա խրիսթիեանլարընը աճըմագ , օնլար սայէյի մաատէլէթվայէյի ճէնապը միւլիւքեանէտէ , քէնտի զանն էթտիյի միսիլլու էնտիշէ վէ իսթիբապ էսարէթինտէ տէյիլլէր տիր ։

Պու անէ գատար մէմալիքի շահանէտէ գա՛նկը մէքթէպիմիզ վէ քիլիսէմիզ գաբանտը , գա՛նկը միլլէթճէ մէճլիսիմիզ տաղըթը՞լտը , վէ եալըտտ թարաֆը տէվլէթտէն բռօքիւրէօր վազ օլունտու ։ Հալա օլսուն մէմալիքիմիզտէ , քիլիսէլէրիմիզ խըթէպէյիմիզ կիպի աչըգ , վէ մէքթէպլէրիմիզին իտարէսի խըթէպէյիմիզ կիպի էլիմիզտէ տիր ։ Մէճլիսիմիզէ խարիճտէն հիչ պիր քիմսէ գարըշմայօր ։

Ցէմէք քի պիզ , մէմալիքի Թիւրքիատա , Րուսիատաքի Էրմէնիլէրտէն բէք չօգ զիյատէ սէրպէսթիզ ։

Էյլէ իսէ Րուսիա պիզի աճըմասըն , պիզ քէնտի եէրիմիզտէ բէք սէրպէսթիզ ։ Պիզի տայիմ իւլ էվգաթ մուհաֆազա իտէն տէվլէթի Ալիյէ տիր , կազէթալարըմըզ էսարէթ կազէթասը տէյիլ տիր , մէտէնի պիր միլք կազէթասը կիպի սէրպէսթ տիր , Թիւրքիանըն խրիսթիյանլարը էյլէ ազըլլարա գայըդ եանաշտըրըլմազլար ։ Միլլէթիմիզտէն խարիճ օլարագ պազը խրիսթիյանլար , պիր թագըմ էճնէպի ֆիթնէքեարան վասըթասը իլէ ազըլ վէրմիշ պուլունտուլար իսէ տէ , մուախխարըն այտանմըշ օլտուգլարընը անլատըլար տա , քէնտիլէրիտէ բիշման օլտուլար ։

Հէր նէ հալ իսէ ՛՛պիզ տիկէրլէրինին էֆքեարընը պէյան էթմէյէ մէճպուր տէյիլիզ , անճագ միլլէթիմիզին մահզա քէնտի էֆքեարընը թէրճումէ իտէրէք պիզի ավլամագ իսթէյէն վէ Թօրունա տիւշիւրիւպ տէ պիզի պօղմագ արզուսինտէ պուլունան տիւշմէնիմիզէ տէրիզ քի , պիզիմ հագգըմըզտա վագի օլան էֆքեարընը թէպտիլ իթմէսին , զիրա պունտան պէօյլէ պիզէ Աւետարանտա օգուսա եինէ սէմմ ու իթիմար իտէճէք տէյիլիզ ։

—

Պաղը մէվատը լազըմէնին իֆատէսի վէ ալըղը թաալիմաթը զըմընտա [illegible] Ցէր Նէրսէս Սրբազան Պատրիարք Հազրէթլէրի կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Պապը Ալիյէ ազիմէթլէ խարիճիյէ Նազըրը Սաֆվէթ բաշա վէ պէյլիքճի էֆէնտի հազրաթլարը իլէ միւլագաթ իյլէմիշլէր տիր ։

—

Մէմլէքէթէյն իմարէթինին ասքէրի ճէնէրալ Լոքօշնուն թահթը գումանտասընտա օլարագ թունա հուտուտինտէն մուհաֆազասը զըմնընտա , օրատա գօրտօն թէշքիլ իթմէք իւզրէ բէյ տէր բէյ պիրիքմէքտէ իմիշ ։

—

Ցավուլթ բաշա գըշլասընտա պուլունան իքինճի ալայ Արապ ասքէրի , տիւն Սէլանիկէ կիթմէք իւզրէ Ցէրսանէտէն հարաքէթ իթմիշլէր տիրիր ։

—

Պապը Ալիտէն վառ պույրուլան պազը խուսուսըն իճրաը միւստաասիպէթիյլէ , Կիւրիւտէ պէյն էլ էհալի էմնիյէթ հասըլ օլմուշ տուր ։

—

Մէյտանը հարպէ կիթմէք իւզրէ 3000 գատար Թունուլու կէօնիւլլիւլէր , պիր Ինկլիզ վաբօրունա բաքիպէն , Ցէրսանէթէ կիթմէքտէ պուլունտուգլարը սէօյլէնիյօր ։

—

Մօսգօվա կազէթասընա եազըլմըշ օլտուղունա նազարէն , պիր թագըմ Պուլկար ֆամիլեալարը հէր կիւն վաբօրլարլա Օտէսսայա նագլ իթմէքտէ իմիշլէր ։

—

Բօտկօրիչատն պէյան օլունուր քի , Շգօտրա վալիսի գուվվէյի ճէսիմէ իլէ Գարատաղ հուտուտի իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ օլտուղու , Գարատաղ պէյի թարաֆընտան անլաշըլըրտըգտա Չէթէնէյէ չէքիլմիշ ՝ վէ ճէնէպի կէօնիւլլիւլէրէ , մէմլէքէթլէրինէ ավտէթ իթմէք իւզրէ պատէթ թէշէքքիւր բուխսաթ վէրմիշ տիր ։

—

Պիւլ զարուր վէ խուսուսի իլէ ճէպրէն Սըրպիսթան օրտուսունա կէչէն Պուլկարլար պիր թագըմ սավուշարագ , սիլահլարընը հիւքիւմէթի Սէնիյէյէ թէրք իթմիշլէր տիր ։

—

Պրէկօվատա թէճէմմիւ իտէն Սըրպլըլար իւզէրինէ պիր չօգ գուվվէյի ասքէրիյէ կէօնտէրիլմէքտէ տիր ։

—

Սըրպ իմարէթինին բէք չօգ ճահտ վէ կայրէթինէ մուղայիր օլարագ Պուլկարլար եէրլէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատըգլարը վէ օրտուտա պուլունանլարընտա բիշման օլարագ մահալլէրինէ ավտէթ իթմէքտէ օլտուգլարը Գօրբէսբընտանս բօլիթիք կազէթասը եազըեօր ։

—

Թաստիգ իտիլիր քի , շարգ մասալէսի հագգընտա ալթը տէվլէթի մուազզամա հէր կիւն եէկտիկէրի իլէ մուխապէրէ վէ միւզաքէրէտէ պուլունույօրլար ։

ԱԶԴ

Անցեալ ընդհ. ժողովոյ մէջ ընտրուած յանձնաժողովոյ Մեծ. անդամք բարեհաճեցան նիստ ընել ընկերութեանս կանոնագրութեան վերքննութեանն համար , և որոյ արդիւնքը յանձնեցի դիւանիս , արդ այս առթիւ արտաքոյ կարգի ընդհ. ժողով մը կազմել հարկ ըլլալով , կը հրաւիրեմ բոլոր ընկերք որ ի սէր ընկերութեան բարեհաճին ներկայ գտնուիլ յառաջիկայ կիւրակէ որ է յուլիս 18 ժամ 6 ին ի Ս. Սահակեան վարժարանն Սամաթիոյ ։

Նաև կը փութամ ազդարարել որ ներկայ չըգտնուող ընկերք ընդհ. ժողովոյ որոշմանը դէմ վերջէն բողոքելու իրաւունք չըպիտի ունենան ։

Մնամ յարգանօք

Հայկ. Համ. Գործ. Ընկ.
Ընդհ. Ժողովոյ
Ատենապետ
Հ. ՄԱԳԳՈՒԼԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՍՀԱՄ ՖԻԵԱԹԸ

Ղալաթա 19 Յուլիս

5 0/0 Էսհամը ումումիյէ	
Տիւն ագշամ Պէյօղլունտա	12-28
Պու սապահ	12-21
Սաաթ 4 տէ	12-24
Րումէլի թիմուր եօլու ֆր.	36-
1863 իսթիգրազը	66-
1865 »	70-
1869 »	58-
1872 »	-
1873 »	56-
Թրամվայ	1 -
Րըբ՞ր	-
Հազինէ թահվիլի	20-
Պանգ օթթօման	-
Գրէտի ժէնէրալ	-
Պանգ տը գօնսթանթինօբլը	3 -
Գրէտի օթթօման	2 -
Լօրիում	66-

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	-
Բարիս	-
Վիէննա	-

ՄԷՍՔԻՒՔԵԱԹ ՖԻՅԱԹԸ

Ինկլիզ լիրասը	110-10
20 ֆրանգլըգ	88-20
Բօլ էմբէրիալ	89-30
Գրիմից	51-40
Գարպօվանից	16-35
Քեաղըտ գարպօն	14-10
Պէեազ մէճիտիյէ ֆէրգի	104-
Պէշլիք	107-
Սէիմալիք	107-20
Լիրա պազըրալ	139-20

ԻԼԱՆԱԹ

—

ՏՕԳԹԷՕՐ Մ. ՄԱՐՔԻ

Վիէննա մէքթէպի Թըպպիյէսինտէն օն պէշ սէնէ մուգատտէմ տիպլօմասընը ախզ իյլէմիշ վէ պունտա սէնէլէրտէն պէրու Եվրօբատա քէսպի չէօհրէթ իյլէմիշ օուպ, պու տէֆա Տէրսաատէթէ կէլէրէք Պէշիկթաշ Բաշի մահալլէսինտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ վէ մահալը մէզքիւր ճատտէսի Թըմպալըյ ըլթասընտա իթթիսալինտէքի Էճզախանէյի Օսմանիյէտէ այրըճա պիր մէվգըը օլուպ, բազար կիւնլէրինտէն մատէ հէր կիւն սաատ իւչտէն պէշէ գատար Թէչրիֆ իտէն խասթալէրէ մէճճանէն պագաճագ տըր, վէ սայիր վագիթլէրտէ տախի վիզիթէ իլէ քէնտի խանէսինէ դաւյուլ իտէճէք տիր։

Միւմայիլէյհ տօգթէօր Մարքինին էպէլիք վէ ճէրահըգ ֆէնլէրինտէ տախի մէհարէթի ֆէվգ էլ ատէսի օլուպ, էսքիմիշ բահիմ ուֆունէթի վէ Ֆրէնկի իլլէթինի ասլա ճիվա նէշտիրմէքսիզին վէ ասլա բէրհիզ Թութմայըլ խասթաէնէն պիր նէվի մուալիճէ իլէ վէ պէլ սօվուգլուղունու տախի քէնտի նէվիճատ քէրտէսի օլան պիր նէվի աէլաճ իլէ բէրհիզսիզ պէշ օն կիւն դարֆընտա տէֆ իտէճէկինի վէ սըրաճա իլլէթինի վէ սըթմա վէ կէօզ վէ դուլագ խասթալըգլարընը, դուրու վէ գանլը պասուր իլլէթինի, միտէ ուֆունէթի վէ վիճուտտէ պուլունան աղրըլէրի վէ սայիր ուժում խասթալըգլարը ազ վագըթ դարֆընտա տէֆ իտէճէկինի բաղլէթլու աhալյէ իլան իտէր։

~

Իւսկիւտար Պազար պաշը ճատտէսինտէ, պիր Թարաֆընտա Հայրէնց Յակոբ էֆէնտինին, վէ տիկէր Թարաֆընտա Բէնճեան Մկրտիչ էֆէնտինին խանէլէրի օրտուզու հալտէ, էւտէ արչըն խուղ վէ ալթընչ արչըն ատբինիյէտէ պինայըր Նէզարէթլի վէ իչինտէ սույու իչիլիր տէրէճէտէ Թաթլը գույուսու, վէ ուֆագ պիր քէօշկիւ օլտուղունտան, կայէթ էհվէն ֆիյաթլէ սաթըլըգ պիր արսա օլուպ, ճանփէսինճեան Յովհաննէս էֆէնտիյէ, վէ խասօտ չահաճը խան սօդալըընտա սաաթճը Ռուբէն էֆէնտի Փափաղեանա միւրաճաաթ իթմէլիտիր։

~

ՅԻՍՈՒՍԻ

ՎԵՐՋԻՆ ՇԱԲԱԹ

ԽԱՉԻ ԺԱՌ

ԵՒ

ԿՈՐՈՒՍԵԼՈՑ ՑԻՄԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՕԴԵԳՐԵՑ

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

Ս. Գ. վէ Նշանեանեան քիթապխանէսինտէ Նէնիճամի ճատտէսինտէ Զիլինկիրլէր ճատտէսինտէ 8 նումէրօլու Թիւքեանընտա, 1 ֆրանգ ֆիյ իլէ սաթըլմագտա տըր։

~

Մահմուտ բաշա պաշընտա Պէզճի սօգադընտա գըյմաճըլար գարշըսընտա 8 նումէրօլու ֆօթօկրաֆխանէտէ, ալթը ատէտ րէսմ րէք ալէս վէ կայէթ օրգգամըլը սուրէթտէ օլարագ 15 ղըրուշա Թանզիմ օլունուր։

ՍԱՆԴՈՒԽՏ

ԴՇԽՈՅԻ ԵՒ ԿՈՅՍԻ ՀՕՐ ՍԱՆԱՏՐԿՈՅ

ՀԱՅՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԻ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻՈՑ

ՎԱԽՃԱՆՆ

Ի ՁԵՌՆ

ԶԿՆԻ ՔՍԱՆ ԱՄԱՑ

ԳՐԵԱՑ

ՏԵՐՈՒՆԻՆ ԳԱԲՐԻԷԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ

Աշխարհաբառ ոտանաւոր գրուած չորս վարագոյրս բաժանեալ.

Կը վաճառի Կ. Պօլիս, Ս. Գ. եւ Նշանեանեան գրատունը, Նէնի ճամի փողոց, Թիւ 8. գին 75 սանթիմ։

Այս առթիւ կը ծանուցանի նաեւ թէ հեղինակիս ՍԱՆԴՈՒԽՏ ԴՇԽՈՅԻ ԵՒ ՊԱՏԱՐԱՆԻ անունով տրագէտին գինը 1 ֆրանքի իջած է։

~

ՊԱՐՈՅՐ

ԿԱՄ

ԱՌՈՒՄՆ ՆԻՆՈՒԷԻ

ԳՐԵԱՑ

ՏԵՐՈՒՆԻՆ ԳԱԲՐԻԷԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ

Տպագրութիւն Տէտէեան

Հռչակաւոր հեղինակին հնատեղծութեանց մէկ մասն է, իբրեւ չարունակութիւն ԱՆՈՒՇԱՒԱՆԱՅ եւ ՊԱՐԵՏԻ, գրաբառ եւ ընտիր ոճով դիւցազներգութիւն մի է, զոր կուղերձէ Վեհ. Գէորգ Դ. Կաթողիկոսին անուան։ 72 երեսէ կը բաղկանայ ՊԱՐՈՅՐՆ, մաքուր տպագրութեամբ, յորում յառաջաբանութիւն մը՝ եւ հեղինակին երկու նամակները կամ՝ ի ցնծութիւն վերադարձի Ապառուլղահեան Մեծ. Եղբարց գրուած, եւ նոցունց մէկ նամակ առ Հ. Պատկանեանս։

Կը ծախուի Նէնի ճամի փողոց Զիլինկիրլէր ճատտէսի Թիւ 8 Ս. Գ. եւ Նշանեանեան գրատունը։

Գինն է 1 Ֆրանք։

~

ԲԻԱՆԳՕ ԻՒԷ ԱԳՅԸ ԻՋՅԻՎԱԺ

ՎԷ

ՊԻՐ ՍԷՐՎԷԹ

Յրէնկեան քիթապխանէսինտէ, քէօբրիւ պաշը պարսդասընտա, Պէյօղլու Աղաճամի ճատտէսինտէ Կիւլէրեան Սոխիան աղանըն 183 նումէրօլու Թիւթիւնճիւ Թիւքեանընտա, վէ կազէթա սաթանլարընտէ դտինտէ պուլունուր։ Ֆիյ 2 ղուրուշ։

~

ՎԷԳԱՅԻՑԻ ՂԱՐԻՊԼԷՅԻ

ԲԱՐԻՍ

ՄԻԻԷԼԼԻՖ

Բօնսօն Տիւ Թէրայլ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄ

Յովհաննէս Թօլայեան

ԳԸԹԱ 1

Սաթըլըր Սիթամպօլտա քեաֆֆէյի Էրմէնի քիթապճըլարընտա, վէ Պէյօղլունտա ղազէթա սաթան Էրմէնի Թիւթիւնճիւ տիւքեանլարընտա։

Ֆիյ պիր ճըլթասը 5 ղուրուշ։

~

ԲԱՐԻԶ

ՊԱԹԱԳԽԱՆԷԼԷՐԻ

Յովհաննէս էֆէնտի Թօլայեանըն կիւզէլճէ Թէրճիւմէ իյլէտիյի Էրմէնի հրուֆաթ իլէ Թիւրքճէ լիսան վէ բէսիմէլէ միւզէյյէն իշպու քիթապ 544 սահիֆէտէն իպարէթ տիր։

Սաթըլըր հէր Էրմէնի քիթապճըլարընտա վէ Պէյօղլու Աղաճամի սօգաղընտա նումէրօ 183 Թիւթիւնճիւ Կիւլէրեան Սոխիան աղանըն տիւքեանընտա, վէ Թագսիմտէ նումէրօ 39 Թիւթիւնճիւ Նիկողոս աղանըն տիւքեանընտա։

Ֆիյ 3 սիմ մէճիտիյէ։

~

ՆԻՍԱ ԹԱՅՖԷՍԻՆԻՆ

ՄԻՀՐԻՄԸ ԷՍՐԱՐԸ

ՎԷ

ՆԱՍԻՀԱԹՃԸՄԸ

Իշպու քիթապ գարըլարըն վէ գըզլարըն ճէր պիր տամլայտա խաճէթլէրի սաալլէրէ ճէվապ վերմէքտէ տիր

ՖՐԱՆՍԸԶՃԱՏԱՆ ԹԸՐՃԻՒՄԷ ԻՏԸԼԸՏԻ

Թ. Հ.

Մէրճան չարշըսընտա Սրապեան քիթապճը Պաղտասար աղանըն, վէ Պէյօղլունտա Թիւթիւնճիւ Կիւլէրեան Սոխիան աղանըն վէ սիկէրիւմէ քիթապճը Թիւքեանլարընտա եարըմ մէճիտիյէ ֆիյ իլէ սաթըլմագտա տըր։

~

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԷՏՍ ԴՊՐՈՑԱՑ

ՄԻՒԷԼԼԻՖ

Մ. Ց. ՋՕՀԱՔԵԱՆ

Իքինճի տէֆա բասմ օլունմուշ տուր

Սաթըլըր Սուլթան համամ 14 նումէրօլու Զարդարեան ֆապրիգասընտա վէ հէր Էրմէնի քիթապճըլարտա։

Ֆիյ 5 ղուրուշ։

~

ՎԻԳ

ՀԱՃԻ ՍԱՖԷՐ

—

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ԳԱՂՂԻԵՐԷՆԷ

Արմաշու վանուց տպարանէն ելած հետաքրքրական եւ ընտիր վիպասանութիւն մի է։

Կը ծախուի Զագմագճըլար եօգուշու Գավաֆեան եղբարց գրատունը եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

Գին 15 ղուրուշ։

~

ՄԱՆԿՏԻՔ

—

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՇԱՆՖԼԷՕՐԻ

Ընտիր եւ գողտրիկ երկասիրութիւն մի է այս մանկանց դաստիարակութեան վրայ։ Հեղինակը կը նկարագրէ մանկանց այլ եւ այլ հասակի պահանջումները, խաղերը, հոգեբանական հանգամանքն, անկեց խիստ ուշիմ դասեր, նուրբ դիտողութիւններ կը հանէ համառօտ, պարզ, այլ իմաստալից ոճով, եւ կը հրաւիրէ ծնողքը որ հին ճամբան թողուն ու աւելի բանաւոր եւ օգտակար ընթացք մը բռնեն իրենց մանկանց կրթութեան համար։ Այսպիսի գործեր որչափ շատնան ազգին մէջ՝ այնքան օգուտ կրնան բերել, եւ Թարգմանիչն՝ Մեծ. Մ. Մամուրեան, որ իւլիշատակ իւր որդւոյն նուիրած է զայն, աւելի սփռուն եւ յարմար գործ մը չէր կրնար ընտրել ոչ միայն իր հայրական գորովը յայտնելու՝ այլեւ ործնական հրահանգ մը տալու համար։ Ցաւալի է որ Մեծ. Թարգմանիչը այս խիստ օգտակար յաջողութեան վրայ քաջալերութիւն աւելի ընդարձակ կրթական երկեր ի լոյս հանելու։ Այս նախաշաւիղ մի է լաւ մեզ, հրապուրելի, հայ ընթերցողին ուշադրութիւնը մշտագոյն գրուածոց դարձնելու համար։ Այսպիսի գիրք մը ամեն ծնողաց ձեռքը մէյմէկ օրինակ գտնուիլ պէտք է։

Գինն է 2 Ֆրանք

Կը ծախուի Նէնիճամի փողոց Զիլինկիրլէր ճատտէսի Թիւ 8 Ս. Գ. եւ Նշանեանեան գրատունը։

~

ՀԱՄԱՌՕՏ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐԷ ՄԱԽՍՈՒՍ

Շարգ էճալիլէրինին բարիխի աքիզի

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸԹԱ

Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ ԹԷԼԻՖԻ

Իզմիրտէ Տէտէեան մաթպաասընտա Թապ օլունմուշ տուր։

Իշպու քիթապ Նէնիճամի ճատտէսինտէ Զիլինկիրլէր ճատտէսինտէ 8 նումէրօ իլէ մուրագգամ Ս. Գ. վէ Նշանեանեան քիթապխանէսինտէ սաթըլմագտա տըր։

Ֆիյ 1 Ֆրանգ 20 սանթիմ։

~

ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅ ՊԱՆԴԽՏՈՅ

—

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ Կ. ԽԱՉՄԵՐԵԱՆ

Կը գտնուի Ս. Գ. եւ Նշանեանեան գրատունը, Նէնիճամի փողոց Զիլինկիրլէր ճատտէսի Թիւ 8։

Գին 3 դահեկան։

~

ՅԱԿՈԲ Է.ՖԷՆՏԻ ՆԱՉԼԸԵԱՆ

Այս վկայեալ փաստաբանը իւր գրասենեակը փոխադրած է Պաղչէ գաբու Շէյխ Իսլամ խան վերնայարկ, Թիւ 5։

Նաչլըեան էֆէնտի Տաճկերէն եւ Գաղղիերէն լեզուաց ալ քաջ հմտութիւն ունենալով, տարակոյս չունիմք թէ դատական խնդրոց համար առ ինքն դիմող բոլոր անձինքը գոհ պիտի ըլլան։

~

ՏՕԳԹՕՐ Կ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Իւր բնակութիւնը Գատըրկալէն կօսգա ճատտէսի Հասան բաշա խանին մօտ 17 Թիւ տունը փոխադրած ըլլալով առաւօտ, երեկոյ եւ գիշերները հոն պիտի գտնուի, եւ ցորեկները դարձեալ առաջուան պէս 5 էն մինչեւ 9ը Սէրքէճի խանի իւր սենեակը։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ
Ց. ԹՕԼԱԵԱՆ

ՄՈՒՏԻՐ ՎԷ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ ԿԱԶԷԹԱ
Ց. Մ. ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՄԱԹՊԱԱՍԸ ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՈՆԵԱՆ
Գաճճր Գաբու Սուլթան Համամ Ն. 10